GAZETA KRAKOWSKA

№ 21.

z KRAKOWA DNIA 14 MARCA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Minden d. 29 Lutego.

Rocznica urodzin J. Królewskiey Wysokości Królewica Fryderyka Niderlandskiego, Szefa Kr. Pruskiego 15go pułku piechoty, obchodzona tu była między innemi uroczystościami wielkim koncertem woyskowey muzyki i śpiewaków, tudzież składką dla ubogich.

D. 12 b. m. w piasku rzeki Wezery w głębokości 12 stop znaleziono ząb słoniowy, maiący 8 calów długości.

Z Paryża d. 27 Lutego.

D. 25 b. m. o godzinie 8 z rana zebrały się 12 sekcyy departamentu Sekwany na 8 obiorczych kollegiy podzielonych w oznaczonych mieyscach. Że tu i owdzie nie obeszło się bez odwoływań, użaleń i wrzawy, każdy sobie wystawi. W wszystkich kollegiach tuteyszego departamentu głosowało w tym dniu 3886 roialistów i 3569 liberalistów.

Rząd odebrał od Posła swoiego w Lizbonie, P. Hyde de Neuville, urzędową wiadomość, że Król Portugalski zatrzymane przed 3 miesiącami Francuzkie towary, które miały bydź skonfiskowane, uwolnił. P. Hyde de Neuville wyrobił także wydanie pocztowego Francuzkiego statku.

Korweta Echo, która z Brestu do Brazylii popłynęła, przybyła d. 15 Grudnia do Rio-Janeiro; kapitan iey udzielił tam wiadomość o wypadku woyny przeciw Hiszpanii, o którey dotąd nie miano urzędowego doniesienia.

D. 24 b. m. umarła tu wdowa znanego Marata i pogrzebaną została na cmentarzu Oyców La Chaise.

Na pomnik, ktory wystawiony bydź ma Jenerałowi Pichegru, otworzona została dobrowolna składka. Posąg odlany będzie z bronzu, a mianowicie z zdobytych przez Pichegru na nieprzyiacielu dział, a marmurową podstawę zdobić będą płaskorzeźby, z których iedna wystawiać będzie przykład nieinteressowności, którą Pichegru w Hollandyi okazał (lecz iakiego rodzaiu nie wyrażaią) a druga iego ludzkość i stałość charakteru, z iaką sprzeciwił się nakazanemu przez konwencyią rozstrzelaniu poymanych przez siebie Anglików. Jeden z żołnierzy, którzy iako inwalidzi z teraźnieyszey woyny Hiszpańskiey powrócą, ma bydź iako stróż

z dożywotnią płacą po 300 Fr. rocznie przy tym pomniku ustanowiony.

Przeznaczony do Londynu Hiszpański Poseł Paez de la Cadena przybył tu i wysiadł do wielkiey gościnni Kastyliyskiey.

Hr. Florida - Blanka, o którym mylnie doniesiono, że niebył w granice Francyi wpuszczony, przybył tu d. 17 Lutego

Codziennie przybywaią do Baiony wychodnie Hiszpańscy, którzy po większey części do woyska Ballasterosa należeli, i odbieraią przeznaczenie do Agen, gdzie zgromadzaią się wszyscy Hiszpańscy jency.

Jak nierozsądnie rodzice czynią, gdy wychodząc z domu, zamykaią w nim dzieci, okazuie znowu następuiący nieszczęśliwy przypadek: W departamencie wyższey Gareny niedaleko Garlin, wyszli ubodzy wyrobnicy z domu i zamknęli w nim dwoie dzieci, z których naystarsze miało 7 lat. Tymczasem wybuchnął potężny ogień i spalił dom i dzieci.

Nowa komedyią, farsa, "Perukarz i Fryzer," która na teatrze *Variete's* iest zagrywana, miewa pełno widzów. Z powodu tey sztuki wywodzi Recenzent teatralny iak następuie historyią peruk: Ziawiły się w r. 1440. Xciu Burgundyi, Filipowi, przezwanemu dobrym, wylazły podczas choroby włosy, a zwłaszcza na przodzie głowy. Ażeby nie okazał się łysem, zrobić kazał z obcych włosów tupet, który przypinano do tylnych włosów. Początkowa ta czupryna zamieniła się za Ludwika XIV na sztuczną tkaninę z włosów, która całą okrywała głowę. Pierwsze z tych peruk tak wiele zawierały włosów, iż naymnieysza z nich ważyła od 3 do 4 funtów i do 1000 talarów kosztowała. Ówczesny Minister Skarbowy, Colbert, zabronił robienia peruk, ponieważ za włosy ludzkie wiele pieniędzy wychodziło z kraiu i na to mieysce nakazał używać czapek. Ale zgromadzenie Perukarzów podało przełożenie i dowiodło, że robienie peruk nieznane iest tylko we Francyi, a wszelako zagranicą bardzo są lubione, i nierównie więcey wchodzi za nie pieniędzy do kraiu, niżeli za włosy wychodzi. Czapki ustąpić więc musiały perukom mieysca, i za Ludwika XV z wysokiemi fryzurami i wielu lokami stały się powszechnem ubiorem, który trwał aż dopoki rewolucyia nie zaprowadziła strzyżenia głów na wzór Tytusa. Lecz i głowy Tytusa mieć się powinny na ostrożności, aby i one nie uległy zmianie.

Wnuk znanego Rivarol chce X. Pradt zapozwać, że w ostatniem swoim pismie: "Europa i Ameryka w r. 1822 i 1823," twierdzi, iż stryy iego iest szczególniey liberalnym. Osobliwsza ta sprawa ściągnie zapewne wielu słuchaczów.

Kapitan przybyłego niedawno z Kaienny do Nantu kupieckiego okrętu przywiozł pomyślne wiadomości o tey osadzie. Dochody Kaienny powiększaią się znacznie. Sadzenie gozdzików tak dalece się powiększa, że w przeciągu 4 do 5 lat zbior ich o połowę iak dotąd się pomnoży. Rozkrzewiaią tam także drzewo Rocu. Kawa obficie się rodzi i wywieziono iey już kilka okrętów. Od zaprowadzenia parowych machin pomnożyło się także wyrabianie cukru i na wypróżnione okręty zamiast kamieni można teraz brać cukier. Pieprz nie rodzi się tam w dostarczaiącey do wywozu ilości.

Francuzki światły officer inżynie-

rów {P. Dupin, który w naukowym opisie urządzeń Angielskich co do rękodzieł, fabryk, budowy dróg, mostów i okrętów, żeglugi i handlu morskiego, bardzo wiele ważnych udzielił uwag, wydał także teraz krótki opis prawdziwie zadziwiaiącego postępu Francyi w kunsztach i przemyśle od r. 1800. Wyraża w tem piśmie między innemi: "Przez zaprowadzenie Merinosow i ścisłe gatunkowanie wełny, ulepszenie warsztatów i machin do przygotowań, tudzież pomoc chemii w robieniu farb, na pięknieysze sukna Francuzkie przechodzą teraz naykosztownieysze Angielskie. Przez zaprowadzenie kóz Kaszemirskich, przez ulepszenie machin do przędzenia i wydoskonalenie ręcznego przędzenia, nauczono się u nas robienia tak zadziwiaiącey piękności szalów, że nasze na wzór Perskich i Wschodnio-Indyyskich robione, sprzedawane są w Turcyi i w samey nawet Persyi za prawdziwe Wschodnio-Indyyskie. Ile zadziwia gatunek tych szalow, tyle niemniey liczba wyrabianych w naszym kraiu. W samem mieście Paryżu wyrabiaią ich rocznie za 24 mill: Fr. W r. 1800 przywóz bawełny wynosił 18 mill: funtów, a w roku 1822 podniósł się do 42 mill. Od r. 1815 zasadzono w południowey Francyi przeszło million drzew morwowych, i zbiór iedwabiu nie tylko się powiększył, ale nadto przez zaprowadzenie iedwabników, które zamiast żółtego, piękny biały wydaią iedwab, znacznie się gatunek iego ulepszył, tak iż do naypięknieyszych materyy bez zagranicznego iedwabiu wcale obeyść się możemy. — Jakże świetna wystawia się kraiowi przyszłość, który iak Francyia zamieszkały od 30 mill: dowcipnych i biegłych w kunsztach ludzi, posiada na swey ziemi pierwsze do wyrobu potrzeby!"

Xiężna Conde nie wyszła ieszcze z niebezpieczeństwa.

Okazuią tu teraz starożytny bronzowy wyzłacany posąg, który znaleziony został w Lillebonne (dawnym Julia Bona.)

Od granic Hiszpańskich d. 20 Lutego.

Baron Eroles wydał d. 13 Lutego w Barcelonie odezwę, w którey między innemi wyraził: "Nie przybyłem tu dla wspierania prywatney zemsty, ale dla iey przytłumienia; ia sam puszczam wszystko w niepamięć, oprócz dobrodzieystw. Swięty bieg sprawiedliwości nie ma bydź przerywany ani przez krzyk mnostwa, ani przez osobiste względy na poiedynczych. Hasłem moim iest: ustawa i chwała Króla lub śmierć!"

Wielu konstytucyynych officerów opuściło iuż Barcelonę; urodzeni w tem mieście mogą w iego okolicach osiąść. Przed kilku dniami żołnierze wiary napotkali przy bramie Aton konstytucyynego żołnierza, który z swą żoną wychodził z miasta, i ci postrzegłszy na głowie iego kaszkiet konstytucyyny zaraz mu go zerwali, a żonę iego, która wydała krzyk, skaleczyli. Przybiegli na pomoc ludzie rozpędzili kamieniami żołnierzy i niektórych skaleczyli. Szczęście dla Barcelony, że tych żołnierzy nie wpuszczaią do miasta, bo inaczey nigdy niebyłoby spokoyności.

Hiszpański Jenerał Pedro Villa-Campa, którego Hiszpanie w iedney kładą klassie z Abisbalem i Ballasterosem, przybył do Marselii, gdzie odbywa kwaran-

tannę i podał prośbę do rządu Francuzkiego o dozwolenie mu mieszkania w tem mieście.

Z Madrytu d. 20 Lutego.

W nocy d. 11 b. m. N. Król z całą Rodziną swoią znaydował się na danym bankiecie przez Malarza Lopez na obchod powrotu Króla. Sala w którey N.N. Królestwo przyiętemi byli, przyozdobiona była alegorycznemi obrazami; wszędzie widzieć się dały herby Hiszpańskie, a obok nich Francuzkie. Spiewane były pieśni na pochwałę Króla, i wieczerza, do którey rodzina Królewska zasiąść raczyła, zakończyła bankiet.

Królewscy Jenerałowie Sempere i Chambou odebrali rozkaz udania się do Madrytu, dla dania sprawy z wybranych kontrybucyy, i iuż tu przybyli.

Jenerał Bessieres składaiąc dowództwo nad swoiemi woyskami, wydał do nich odezwę, w którey pociesza ie, iż niedługo czekać będą na sprawiedliwe Monarchy wynagrodzenie. Pułki iego powracaią pod rozkazy prowincyionalnych kapitanów.

Pomiędzy wielu zabronionemi tu zagranicznemi gazetami znayduią się Dzienniki Goniec Francuzki, Konstytucyionista i Sternik.

Z Kadyxu piszą, iż korsarze Algierscy zabrali iuż dwa kupieckie okręty Hiszpańskie. Dey Algierski żąda od Hiszpanii zaległego haraczu od r. 1800, i to w tey chwili, gdy Hiszpaniia dochodami swoiemi zaledwo naynagleysze potrzeby opędzić może. Przedsięwzięto iednak środki do obrony naszych brzegów, ale że handel Hiszpański przez nową tę woynę bardziey zniszczony zostanie niepodlega żadney wątpliwości.

Z Lizbony piszą, iż utracono nadzieię przyłączenia na powrót Brazylii do Portugalii drogą pokoiu, i do tego posełaią woyska do Para i Maranho.

Z Londynu d. 24 Lutego.

Na posiedzeniu niższey izby Parlamentu d. 21 b. m. żądał P. Clerk 53.286 Fs. na pensyie, na nadzwyczayne wydatki admiralicyi 507.000 Fs. a na budowę okrętów i połowiczny żołd 91.,000 Fs. Przy tey okazyi przypomniał znowu P. Hume o złem dobieraniu drzewa na liniiowe okręty, ponieważ prędko gniie, lecz otrzymał od P. Martin wyiaśnienie, że teraz trzymane iest drzewo w wodzie morskiey i przez ten sposób zdaie się, że będzie wytrzymalszym. Żądane summy zostały uchwalone.

Na wczorayszem posiedzeniu teyże izby Kanclerz skarbowy odczytał następuiące rubryki tegorocznego budżetu: Dochody: z ceł 11 mill. 550.000 z czopowego 25 mill. 605,000, z stępla 6 mill. 800,000, z stałych podatków 5 mill. 100,000, z poczty 1 mill. 460,000, z niestałych podatkow 730.000, spłacony przez Austryią dług 1 mill. 500.000, z oszczędzenia pensyy, połowy żołdu i t. d. 4 mill. 620.000 Fs. ogółem 57 mill. 385,000 Fs. Wydatki: Dług kraiowy i stałe wydatki 27 mill. 973,196, prowizyia od dawnych rewersów skarbowych 100,000, lista cywilna i stałe wypłata od przyznanych papierów 2 mill. 50,000, połowiczny żołd 2 mill. 800.000, fundusz umorzenia długów 5 mill. 134.000, prowizyia od rewersów skarbowych 1 mill. 50,000, siła lądowa 7 mill. 499.945,

siła morska 5 mill. 762.893 Fs. ogółem 56 mill. 332 929 Fs. Pozostaie więc 1 mill. 53,383 Fs. Minister oświadczył daley, iż na teraźnieyszych posiedzeniach żądać będzie do wyznaczonego iuż milliiona na budowę nowych kościołów ieszcze pół milliiona. Wniesie także o 150.000 Fs. na upięknienie Królewskiego zamku w Windsor. Do użycia tych pieniędzy nie będzie się Król mięszał, ale powierzone będą wspólney kommissyi, ażeby naród przekonał się na co obrócone zostały. Trzeci wniosek będzie o wyznaczenie 60.000 Fs. na zakupienie galeryi obrazów Angersteina. Oprócz rumu i węgli ma także bydź opłata od płócien i iedwabiu zmnieyszona, które zmnieyszenie wynosić będzie 1 mill. 62,000 Fs.

Gazeta Goniec zawiera ważne doniesienie, że w Londyńskiey urzędowey gazecie ogłoszone zostanie wypowiedzenie woyny Algierowi. Dey niechciał bowiem uczynić zadosyć za znieważenie bandery Angielskiey, i oświadczył, iż nie wiąże go więcey traktat, przez który obowiązał się nie zabierania do niewoli żadnego Chrześciianina do którego bądź narodu należy. Doniesienie to udzielone zostało ajentowi Loyds gospody z zapewnieniem, że admiralicyia udzielać będzie potrzebne zasłony płynącym na środziemne morze okrętom. Rząd odebrał o tem zdarzeniu wiadomość przez przybyły do Falmut okręt Cameleon pod Kap. Burton. Zdaie się, że ten okręt wysłany był z fregatą Naiade pod kapitanem Spencer, do Algieru, dla żądania oświadczenia; ale gdy to odmowionem zostało, stanęły oba okręty pod batteryiami i zaczęły strzelać do Algierskiey korwety, która kilkanastu Hiszpanów wiozła do niewoli, i ta w krótce z kapitanem, ludem i 19 na niey będącemi Hiszpanami poddać się musiała. Spodziewać się należy, że teraźnieysza wyprawa przeciw Algierowi będzie więcey stanowiącą, niżeli r. 1816 pod Lordem Exmouth.

Lord Prezydent Londynu dał d. 21 b. m. dla Xcia Sussexu i innych znakomitych osób świetny obiad. Znaydowali się także na nim Jenerał Mina i iego adjutant, Jenerał Quiroga, Kanonik Riego, oba Grecy deputowani, Lord Nugent, PP. Hume i Wood. Przed obiadem w domu Prezydenta podpisana została umowa o pożyczkę dla Greków.

Z Grecyi nadeszły tu pomyślne doniesienia. P. Leicester Stanhop utworzył tam korpus artyleryi, który iest aż nadto dostarczaiącym do zdobycia twierdz, które znayduią się ieszcze w rękach Tureckich. Lord Biron bardzo tam iest poważany. Rządowa rada Missolungi przybrała go za swoiego członka; on zaś przedał iedną w Anglii wieś na zastąpienie potrzeb Greków, nim pożyczka w Londynie do skutku doydzie.

Naynowsze doniesienia z Mexyku dochodzą do 4 Grudnia, a z Vera-Cruz do 21 tegoż miesiąca. Kongres odbywał dalsze swoie prace, i zaufanie i handel rozszerzały się pomiędzy prowincyiami. Hiszpańska eskadra odpłynęła ztamtąd, iak sądzą z niedostatku żywności, a twierdza Ullao, która 1200 bomb i 12,000 kul do Vera-Cruz wystrzeliła, zaprzestała dawać ognia. Rząd Mexykański wysłał Kommissarza do Ziednoczonych Stanów na zakupienie okrętów. Angielska fregata Tetida przybyła z przeznaczonemi do Mexyku Konsulami Angielskiemi Harvey, Ogorman i Ward do Sacrificio

— Dnia 26 —

Gazeta Londyńska doniosła istotnie, iak Gazeta Goniec zapowiedziała, o wybuchnieniu nieprzyiacielskich kroków między Angielskiemi i Algierskiemi okrętami.

Okręt Angielski widział wyszłą przeciw Hiszpanii Algierską eskadrę w porcie Oran, do którego schroniła się przed burzą, która ią na wysokości Kadyxu zaskoczyła. Algierczykowie zabrali iuż 5 Hiszpańskich okrętów płynących z Galicyi do Katalonii.

Lord Wielki Podkomorzy zabronił wystawienia na teatrze sztuki pod napisem: *Alasco.* Autorem iey iest P. Archer Shee i zapowiedział, że ią wkrótce drukiem ogłosi.

Od granic Tureckich d. 10 Lutego.

Długie naradzania Dywanu w Stambule ukończyły się na tem (iak Gazeta Powszechna donosi) że powstałem Grekom postanowiono udzielić przebaczenie i razem ustanowić radę z kraiowców, która w ważnieyszych sprawach kraiu podawać będzie mogła zdanie swoie rządowi Tureckiemu do którego iednak rząd nie iest obowiązany stósować się. Propozycye, które będą Grekom uczynione, nie maią iednak wstrzymywać uzbraiań do zdobycia Morei i Etolii, ieżeli poddanie się Greków nie nastąpi. Z początku chciano 30,000 ludzi z woyska Naddunayskiego zmocnić woysko w Tessalii; ale potem nakazano z obozów pod Adryianopolem i Buiukdere wyruszyć tam 18,000 ludziom. Wątpią otoli, aby ta liczba dostateczną była do zastąpienia znaczney straty, którą woysko Tureckie w przeszłey iesieni przez potyczki, choroby i liczne zbiegowstwo podczas zimy poniosło. Janczarowie nie udaią się tam. W. Wezyr przekonawszy się o uporze tego woyska i niebezpieczeństwach, iakieby z iego przymusu wyniknąć mogły, odstąpił od dawnieyszego swoiego postanowienia. Przeszło 40 gońców rozbiegło się w tym miesiącu do Baszów różnych prowincyy z rozkazani przyśpieszenia wysełania woysk na mieysca przeznaczone. Uzbraiań morskich, które z rownym idą pośpiechem, nie potrafił wstrzymać powtórny pożar w arsenale Stambulskim, który za staraniem Kapitana Baszy i innych władz w kilku godzinach ugaszony został. Wszyscy dowodcy, na ktorych pada wina opieszałości zostaią zaraz oddalonemi, i taki los spotkać miał Seraskiera Tessaliyskiego woyska Abulabud i Viceadmirała, który dozwolił się Greckim korsarzom zbliżyć do Dardanellów. Derwisz Mustafa Basza otrzymać ma naczelne dowodztwo nad przeznaczonem przeciw Morei woyskiem, ktore doprowadzić chcą do 80,000 ludzi. Zdaie się iż wpływ Posła Angielskiego, Lorda Strangford, upadł, gdy dowiedzieli się Turcy o wsparciach, które Grecy z Anglii otrzymuią. Poseł Austryiacki, iak mówią, naywiększe ze wszystkich Posłow posiada u Porty zaufanie.

Z Saloniki piszą, że Kapitan Diamanti w 3000 Grekow po trzeci raz do Kassandry wylądował, wyciął 800 Turków i z znaczną zdobyczą pod brzegi Volo powrócił.

Z Minchen d. 16 Lutego.

Rozrzewniaiącym iest widokiem, iak dziś w całey Bawaryi obchodzi się 25 letni Jubileusz panowania Monarchy naszego, i

iak wszyscy mieszkańcy ubiegaią się w okazaniu przywiązania do łaskawego oyca narodu. Deputacyia budownictwa i upiększenia, która w ciągu trzyletniego istnienia swego wyznaczyła iuż 10 nagród po 100 złotych Ryńskich za nayleps ze plany ozdobienia wsi kraiowych, chcąc w godnym sposobie wynurzyć swą wdzięczność dla Monarchy, podarowała szkole budowniczey 10 exemplarzy roczników wydanego przez siebie stósownego pisma peryiodycznego, dla rozdania 10 naypilnieyszym i nayzdatnieyszym uczniom. Postanowiło oraz dawać corocznie 10 exemplarzy tegóż pisma uczniom tey szkoły, którzy na popisie naywiększą pochwałę otrzymaią. Uchwaliła nakoniec ta Deputacyia dać 25 dukatów na wsparcie dla pięciu naygodnieyszych uczniów rzeczoney szkoły, którzy na przyszłą wiosnę, tak dla własnego udoskonalenia, iako też dla popierania zamiarów Deputacyi, wyiadą za granicę.

— Dnia 20 —

Dnia 18 b. m. oba Burmistrze tuteysi z dwoma urzędnikami Magistratu i 4 pełnomocnikami gminnemi, udali się iako Deputowani miasta do zamku, aby Królestwu Jchmość, którzy d 17 b. m. raczyli znaydować się na uroczystem zgromadzeniu, złożyli hołd podziękowania za tę łaskę, oraz na pamiątkę 25cioletniego Jubileuszu panowania podali Królowi Jmci złoty puhar, a Królowey Jmci srebrne popiersie Monarchy w płaskorzeźbie. Królestwo Jchmość raczyli z właściwą łaskawością przyiąć ofiarowaną pamiątkę i pożegnali Deputowanych zapewniaiąc o swoiey przychylności.

Dnia 19 b. m. kazał Król Jmć ogłosić następuiące swoie oświadczenie; —

"Z rozrzewnieniem przyięliśmy wielorakie dowody, któremi wierni nasi poddani wszystkich powiatów i stanów w dniu 16 Lipca r. b. iako w rocznicę 25cioletniego panowania naszego, okazali świeżo przywiązanie swoie do nas tak na piśmie, iako też przez publiczne uroczystości wszelkiego rodzaiu. Pocieszaiącą i wzniosłą iest ta wielka uroczystość familiyna, którą mieszkańcy Bawaryi w piękney zgodności obchodzili. Żaden węzeł nie może ściśley nad tę wierną miłość połączyć nas z ludem naszym, i naród z sobą samym; żadna nagroda za ciągłą troskliwość ze strony panuiącego, o iakiey iesteśmy przekonani, nie może bydź chlubnieyszą. Jeśli przy pomocy Boga szczęśliwie rządziliśmy kraiem przez 25 lat czasu czynnego i pełnego niebezpieczeństw, pokładaliśmy ufność naszę w niezachwianym sposobie myślenia ludu naszego, który nam z równem zaufaniem dopomagał. Błagamy Wszechmocnego, aby ciągle błogosławił usiłowaniom naszym zmierzaiącym do dobra tego ludu, którego miłość stanowi szczęście i chlubę naszę, i aby resztę dni naszych napełnić raczył takiemi wypadkami, przez które moglibyśmy się spodziewać, iż ciągle żyć będziemy w wdzięczney pamięci."

Dnia 16 b. m. wydał Król Jmć postanowienie, aby z funduszu Bawarskiego orderu zasługi dawano rocznie tymczasowo 250 złotych Ryńskich na wsparcie 20 dzieci członków orderu.

— Dnia 21. —

Dziś o godzinie 4 z rana umarł tu J. Królewska Wysokość Xże Leuchtenberg (Eugeniusz Beauharnois) w 44 roku życia. Niespodziewana ta śmierć pogrążyła Królewski Dwór, równie iak spokrewniony z nim Dwór Szwedzki w nay-

większym smutku, a wszystkich, którzy znali i szanowali znakomite przymioty tego Xcia' napełniła żalem.

Z Buxelli d. 27 Lutego.

N. Król odieżdża dziś ztąd na powrót do Hagi.

Minister woienny upoważniony od Króla został do powołania do czynney służby część popisowych ludzi.

Wszyscy nauczyciele Izraelicey muszą na przyszłość przed rozpoczęciem swego powołania przed ustanowioną w Hadze naywyższą władzą Izraelickiego wyznania składać examina.

Akademiia kunsztów w Gandawie wyznaczyła 100 Zh. i medal honorowy nagrody za naylepiey trafiony wizerunek Erasma Rotterdamczyka.

Oddawna ciągłe zwiększanie się wysepu piasku na uyściu Iflus zagrażało żegludze Amsterdamskiey i przerwaniu związków między odnogą morską, Zuydersee i Texlem. Dla zapobieżenia temu nieszczęściu założona zostanie niedaleko latarniowey wieży tama z szluzami. Król zatwierdzić miał to użyteczne przedsięwzięcie.—Policyia tuteysza doziera ścisło miar i wag i surowo karze przestępców.

Podług doniesień z Amsterdamu okręt Deborah Kap: Rolfs, z Hamburga do Antwerpii przeznaczony rozbił się na Wezer-Wadden i cały zatopił się z ludem.

Gazeta Wyrocznia donosi z listu z Kadyxu, że Anglicy nie przestaiąc na dostawieniu Maichowi Nebot kilku tysięcy fuzyy, ciągle ieszcze na brzegi Hiszpańskie broń wykładaią.

Z Rzymu d. 14 Lutego.

Po ukończoney chorobie Oyca Sgo deputacyia od miasta Urbino miała zaszczyt d. 10 b. m. złożyć mu w imieniu miasta swoiego życzenia względem wstąpienia na Stolicę S. i odzyskanego zdrowia. J. Swiątobliwość przyiął ią nade łaskawie, rozmawiał z nią o stanie ich miasta i prowincyi, i pożegnał ią błogosławieństwem.

Tegoż wieczora Ces: Austryiacki Poseł, Hr. Appony, dał z powodu rocznicy urodzin Monarchy swoiego w pałacu Weneckim wielki bal, na który zaproszonemi byli całe kollegium Kardynałów, wszyscy znayduiący się tu zagraniczni Posłowie, Prałaci i znakomici cudzoziemcy, na których czele znaydowali się Xże Henryk Pruski i Xże Meklenburgsko-Szweryński, w ogóle do 500 osób. Goście ziechali się o godzinie 7 w wieczór i w pięknie oświeconych salach bawili się aż do godziny 9 rozmową, podczas którey roznoszono wszelkiego rodzaiu chłodniki. Potem zaczął się bal, o północy zasiędziono do wieczerzy, a po iey ukończeniu ciągnęły się tańce do godziny 3 z rana.

Z Sztokólmu d. 20 Lutego.

Królewic Następca tronu mianowany, iak wiadomo, przez Króla oyca Vicekrólem Norwegii, wyiedzie iak słychać w połowie przyszłego miesiąca z swoią małżonką do Chrystyianii. Pobyt tam iego nie będzie iednak długi, ponieważ iedzie na popis woyska do Schonen.

Uchwał Seymu wydrukowane iuż kilka arkuszy, ale cały ich zbiór zaledwie za kilka tygodni ukończony zostanie.

Jeden z nayznakomitszych naszych Poetów, Professor Tegner, mianowany wczoray został Biskupem w Wexio.

W końcu zeszłego tygodnia odprawione tu zostało w Kościele Katolickim żałobne nabożeństwo za duszę zmarłego byłego Króla Sardyńskiego Wiktora Emanuela.

Słychać, iż Angielski tuteyszy Poseł, P. Bloomfield, po nadeyściu gońca, oznaymił innym tuteyszym Posłom ustnie, że ieżeliby Hiszpaniia własnemi siłami zechciała odzyskać Amerykańskie swe kraie, tedy pozostanie spokoynym widzem, ale ieżeli te usiłowania poparte będą obcą pomocą, tedy zaraz uzna niepodległość nowych tych kraiów.

DODATEK
DO Nro 21.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 14 MARCA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

W Monitorze Warszawskim w Nrze 16 pod Artykułem z Paryża czytamy: iż " w *Rouen* Pan *Crevel* odkrył d. 26 Stycznia *drugiego Kometę*, ktory się podówczas między głową małey Niedzwiedzicy i ogonem *Smoka* znaydował. " W Dodatku do Nru 7go Gazety Krakowskiey donieśliśmy, iż to iest *jeden* i ten sam Kometa, który pokazawszy się rano w Grudniu r. z. przebiegłszy konstellacyie *Ophiuha*, *Herkulesa* d. 23 Stycznia trafił na konstellacyią *Smoka* leżącą między *wielkim i małym Niedzwiedziem*, a który Kometa z położenia swego na poziomach Europeyskich niezachodząc, dał się widzieć w pogodnych nocach ciągle świecący od godziny 6 w wieczór do 6 rano, zkąd zapewne urosło mniemanie o *drugim Komecie*.

W. Karczewski, Adj. Ob. A.

Z Wiednia d. 28 *Lutego.*

Dwór nasz przywdział żałobę na 6 niedziel od 26 Lutego aż do 7go Kwietnia po śmierci Eugeniusza Xiążęcia Leuchtenberg Xiążęcia na Eichstadzie.

Kommissyia wyznaczona do dochodzenia postępu funduszu umarzaiącego złożyła J. C. K. Mości następuiące zdanie sprawy o skutkach, które w trzynastem okazały się półroczu:

" Nayiaśnieyszy Panie! Z końcem Sierpnia r. z. minęło trzynaste półrocze od czasu założenia funduszu umarzaiącego procentowy dług Stanu. " — Na mocy przepisu naywyższego Patentu z d. 22 Stycznia 1817 zgromadziła się dnia 23 t. m. nayuniżeniey podpisana Kommissyia mianowana przez J. C. K. Mość, by po rozpoznaniu rzeczy sprawdzić pomnażania się funduszu umarzaiącego. — Protokuł działań do którego przyłączone są rachunki i akt przeglądania, tudzież likwidacyia głowney kassy funduszu umarzaiącego dług Stanu przekłada się w dodatku z nayglębszem uszanowaniem. — Działania powszechnego umarzaiącego funduszu okazały nam w trzynastem półroczu od 1go Marca aż do końca Sierpnia 1823 następuiące główne rezultaty: a) Czynny maiątek funduszu umarzaiącego składaiący się przy końcu dwunastego półrocza ze 146 mill: 230,355 ZłR. 9 3/8 kr. wynosił z końcem trzynastego

półrocza 150 mill: 832,582 ZłR. 17 4/8 kr. a zatem w przeciągu onegóż powiększył się summą 4 mill: 602,227 ZłR. 8 1/8 kr. — Kapitał pierwotny dany umarzaiącemu funduszowi przy onegóż założeniu 1 Marca 1817 wynosił 50 mil. 135,627 ZłR. 21 28 kr. pomnożony został przez pół siodma roku summą 100 mill: 696,954 ZłR. 56 2/8 kr., przeto cały czynny maiątek funduszu umarzaiącego składał się z końcem trzynastego półrocza ze 150 mil: 832,582 ZłR. 17 4/8 kr. — b) Dochód czynnego maiątku z rocznych prowizyy całkiem wyrachowany na monetę konwencyyną wynosi z końcem trzynastego półrocza 4 mill. 191,888 ZłR. 2 2/4 kr., który z końcem dwónastego półrocza składał się z 3 mill. 978,049 ZłR. 56 kr. — Zatem nadrost w przeciągu trzynastego półrocza wynosi w rocznych prowizyiach 213,838 ZłR. 6 3/4 kr. — Licząc w to ze Skarbu do funduszu umarzaiącego wpływaiącą roczną kwotę pół 6ta mill. ZłR. M. K. pobiera fundusz na umarzanie nowych długów Stanu rocznego dochodu 9 mill. 691,888 ZłR. 2 3/4 kr. w M. K. oprócz 109,548 ZłR. 30 kr. w monecie kruszcowey po pięć od sta. — Atoli od czasu postanowienia umarzaiącego funduszu zwiększyły się iego przychody o 7 mill. 102,381 ZłR. 37 3/4 kr. M. K. — c) Za pomocą tych wpływów przez wykupno nowych obligacyy prowizyie w monecie konwencyyney przynoszących podług tychże obiegowey wartości, nakładem 3 mil: 118,039 ZłR. 5 kr. M. K., umorzono 4 mill. 176406 ZłR. 20 kr. Kapitału ilości imienney, czyli redukuiąc wszystko na 15 procentowe efekta 3 mill. 856,003 ZłR. 20 kr. nowego długu Stanu. — Summa wykupionych od 1go Marca 1817 z prowizyią w monecie konwencyyney opłaconych obligacyi wynosi 88 mill. 520,760 ZłR 20 1/8 kr. w ilości nominalney, albo rachuiąc kapitał po 5 procentu wynosi 69 mill. 527,669 ZłR. 57 4/8 kr. — Oprócz umorzenia gieldowego nowych procentowych obligacyi obrócono ieszcze w Kwietniu i Czerwcu 1823 2 mill. 811,000 ZłR. M. K. na zapłacenie lotteryyney pożyczki Stanu z lat 1820 i 1821, przez co z kapitału tey lotteryyney pożyczki umorzono za r. 1820 962,000 ZłR. a za rok 1821 750,000, ogółem million 712,000 ZłR. — Celem zniesienia dawnieyszego długu Stanu płacącego w papierach procenta, co rok przeznaczonych iest ze Skarbu wyłącznie dwa mill. ZłR. M K., z ktorych w trzynastem półroczu podniesiono milliion. Nakładem milliona 23,079 ZłR. 9 kr. za pomocą wykupna do wartości obiegowey zastósowanego umorzono kapitał 3 mill. 28,781 ZłR. 27 1/8 kr. Oprócz tego pozyskał fundusz umarzaiący iako nadzwyczayną dotacyią w obligacyiach do różnych kass weszłych w ilosci imienney 65,664 ZłR. 50 6/8 kr. — Umorzenie dawnieyszego długu Stanu licząc obligacyie różney stopy procentowey po pół trzecia procentu wynosi w trzynastem półroczu 2 mill. 855,292 ZłR. 30 kr. a w całym przeciągu wykupna od d. 1go Kwietnia 1818, 38 mill. 245,021 ZłR. 29 6/8 kr. z których redukuiąc podług przepisów patentu z d. 21go Marca 1818 zaupłynione pięć lat 1818, 1819, 1820, 1821, 1822 na efekta pół 3cia procentowe umorzono publicznie 25 mill. 115 ZłR. 50 kr. a inne 4 mill. 2 ZłR. i 20 kr. leżą iuż

na pogotowiu do takiego samego umorzenia za rok 1823.

Dan w Wiedniu d. 31 Grudnia 1823.

Antoni Baron *Baldacci.*
Prezydent C. K. jeneralnego rachunkowego Dyrektoryatu
Jgnacy Jäger de *Waidenau,*
Wice Prezydent.
Klaudyusz Kawalar Füljod,
C. K. rzeczyw. Radca nadworny.
Józef Ernst Miltitz,
C. K. rzeczyw. Radca nadworny.
Melchior Kawaler Steiner,
Zastępca Gubernat: w Banku Narodwym.
Bernhard Kawaler Eskeles
Dyrektor Banku.

Od granic Tureckich d. 12 Lutego.

Podług gazety Tryiestkiey Dwor Turecki z iedney, a z drugiey strony Smirna z swoiemi mieszkańcami ponieśli znaczną stratę przez ostatnią burzę w wodach Smirny i Gallipopoli. Utracone są dwa drogie miesiące i w dobrym stanie będąca flotta, ktora kosztowała wiele pieniędzy i pracy, i wystawienie iey na nowo kosztować znowu będzie wiele czasu i pieniędzy. Burza potargała żagle i liny, pogruchotała maszty i żaglowe drągi. Z wielu wyrzuconych na brzegi okrętów spody się tylko pozostały i z końcem Września nie będą mogły bydź naprawione. Porta nie zdaie się iednak zrażać podobnemi klęskami i ciągle czyni uzbraiania na przyszłą kampaniią.

Na Hydrze znayduią się teraz dwa stronnictwa, ktore niejako spor z sobą wiodą. Wyspa ta chciałaby się ogłosić niepodległą i miała iednego z potężnych rządów Europeyskich prosić o pożyczkę. Na Spezzia przeciwnie ma Senat przewagę nad ludem. Na Jpsarze panuie naywięcey porządku i zgody. Trzema póymanem z łodziami Turkom nadali Jpsarioci za okupem 300 piastrów wolność.

Wysokość Barometru w miesiącu Marcu				*Stan Termometru 1824 r.*		
D.	rano	popol:	wie:	rano	pop:	wie:
6	27.3,6	27.4,9	27.5,5	†0.6	†5.4	†2.6
7	27.8,0	27.8,6	27.8,5	†1.2	†5,4	†2.
8	27.7,8	27.7,3	27.7,1	—1.6	†9.	†6.
9	27.7,2	27.7,5	27.7,3	†3.	†12,6	†7.
10	27.5,5	27.5,0	27.4,9	†0.4	†11,4	†6.2
11	27.4,7	27.5,0	27.5,2	†0. 8	†10.	†6.
12	27.4,0	27.2,0	27 1,9	†4.	†1. 6,	†6.2

Teatr Narodowy.

W Niedzielę d. 14, dany będzie po drugi raz 1wszy akt wielkiey Włoskiey Opery: *Król Teodor w Wenecyi.* — Poprzedzi Komedyia w 1 akcie: *Pięć Siostr a jedna.*

We Czwartek zaś d. 18 Marca b. r. daną będzie na Benefis Artysty Włoskiego JP. Kaietana Cinelego nowa Opera Włoska w 1 akcie, z muzyką P. Generali, pod nazwiskiem: *La Prova d' un Opera Serio,* to iest: *Próba z Opery Serio.* Którą poprzedzi ulubiona Komedya w 1 akcie, pod nazwiskiem: *Michał* i *Krysia,* cyli *Żołnierz Polski we Francyi.* Zakończy Widowisko Balet układu P. Horscheld, pod nazwiskiem. *Duch w Skrzyni,* czyli *Przerwane Wesele.*

DONIESIENIA.

Dnia 16 b. m. i r. o godzinie 9tey ranney w Krakowie przy Ulicy Szerokiey pod L. 77 sprzedane będą, Kanapy, Komody, Zegary, Łozka, Cyna, Mosiądz, Miedz i t. p. sprzęty domowe.

Tegoż samego dnia o godzinie 3ciey z południa i następnych b. m. i r. w Krakowie pod L. 26 i 27 przy Ulicy Grodzkiey u podpisanego Komornika sprzedane będą stołki stare, paiąk mosiężny ze szkłem Ławki i t. p. sprzęty. W tymże dniu na Wale targowym o godzinie 11 przed południem sprzedane zostaną Krowy Cielęta i t. d.
Jarzyński, Kom. Sąd.

Pisarz Trybunału I. Instancyi Miasta Wolnego Krakowa i iego Okręgu, podaie do publiczney wiadomości, iż Wieś Niegoszowice *w Gminie Pisary leżąca, z przyległością Sowiarka, JW. Jana Kantego Hr. Bobrowskiego. małoletniego Syna Adolfa Hr. Bobrowskiego, Oyca i Opiekuna, i Sukcesserów ś. p. Magdaleny z Skrzyńskich Bobrowskiey, iako to: Teressy z Bobrowskich, W. Alexandra Dąbskiego, Anieli z Bobrowskich. W. Mikołaia Dąbskiego Małżonki, Józefa Bobrowskiego, i Amelii Hr. Bobrowskiey dziedziczna, przez publiczną Sądową licytacyią przedaną będzie; a to na satysfakcyią długow, z mocy obligów,*

Dnia 4 Stycznia 1813.	*Zapisu przez ś. p. X. Michała Sołtyka na summę 25,740 Złpol: na rzecz P. Ferdynanda Jaschke przed Notaryuszem Ur. Lichockim zeznanego, na Niegoszowicach hipotekowanego.*
Dnia 12 Lipca 1813.	*Zapisu prez tegoż ś. p. X. Michała Sołtyka, na rzecz tegoż Pana Ferdynanda Jaschke przed Notaryuszem Ur. Choynackim na summę 10,000 Złp zeznanego, na Dobrach Niegoszowicach intabulowanego.*
Dnia 9 Lipca 1818	*Cessyi obydwoch Summ powyższych przed Notaryuszem Ur: Matakiewiczem, przez P. Ferdynanda Jaschke zeznanego na rzecz W. Józefy Steinkellerowey, na dobrach Niegoszowice intabulowanego.*
Dnia 16 Grudnia 1814	*Zapisu przed Not: Ur: Choynackim przez ś. p. Michała Sołtytyka, na rzecz Massy spadkowey Piotra Steinkeller, na Summę 14,960 Złp zeznanego na Niegoszowicach intabulowanego.*
Dnia 7 Lutego 1815	*Zapisu przed tymże Notaryuszem przez ś. p. X. Michała Sołtyka, na rzec teyże Massy spadkowey Piotra Steinkller na Summę 10,710 Złp zeznany, na Niegoszowicach hipotekowanego.*

Powyższe Dokumenta dowodzą, że Wierzycielom przedarz te popieraiącym, należą się Summy następuiące.

1mo 25,740 Złp. 2do 10,000 Złp. 3tio 14,960 Złp. 4to 10,710 Złp. na Niegoszowicach hipotekowane.

Protokoł zaięcia tey nieruchomości uskutecznił Komornik Ur: Józef Słodkowski w dniu 17 Lutego 1824. Akt ten zaięcia w aktach hipotecznych W. M. Krakowa na karcie 5 N. 4 Vol: IV Księgi aktów zaięcia 19 Lutego 1824 wpisanym został.

Przedaż tey Wsi odbywać się będzie na Audyencyi publiczney Trybunału pierwszey Instancyi Miasta Wolnego Krakowa za popieraniem P. Adama Krzyżanowskiego, P. O. D. Patrona iako pełnomocnika Wierzycieli hipotecznych, to iest: Handlu tuteyszego pod Firmą Piotr Steinkeller, ktorego prorokuie utrzymuie W. Karol Scholtz Kupiec, i Sukcessorów tegoż Piotra Steinkellera to iest: W. Józefy z Freiow Steinkellerowey wdowy, małoletnich Rudolfa, i Antoniego Steinkellerów Matki i Opiekunki, Piotra Steinkellera Kupca, Karolliny z Steinkellerów Breunigowey, rozwodki. Szacunek tey Wsi ustanowiony iest Sądownie w ilości złp. 164,000 z wolnością zniżenia do ilości złp. 109,332 na trzecim terminie.

Warunki tey licytacyi sądownie zatwierdzone są następuiące:

1) *Chcący licytować złoży 1/10 część ceny szacunkowey iako Vadium, które w razie nie dotrzymania warunkow innych utraci i nowa licytacyia na iego koszt i niebezpieczeństwo ogłoszoną zostanie; popieraiący licytacyią od obowiązku złożenia Vadii uwolnieni są.*
2) *Podatki ieżeli się iakowe od dwóch lat zaległe okażą, te nabywca zapłaci, i z ceny szacunkowey potrącone mieć będzie.*
3) *Widerkafy, iakie się okażą, te przy dobrach pozostaną.*
4) *Kupaiący winien czwartą część summy z licytacyi wypadaiącey, z potrąceniem z niey złożonego Vadium, do składu sądowego, w 10ciu dniach od zalicytowania złożyć.*
5) *Resztuiącą summę szacunkową nabywca stosownie do Wyroku klassyfikacyi, Wierzycielom tamże użytecznie umieszczonym wypłaci.*

Wzywaią się zarazem wszyscy Wierzyciele Hipoteczni i Osoby Prawo rzeczowe maiące, aby pod prekluzyią, na pierwszym terminie licytacyi złożyli na Audyencyi Trybunału wszelkie tytuły swych Wierzytelnosci z wykazem mianych pretensyi, i ustanowieniem Adwokata.

Do takowey licytacyi wyznaczaią się trzy termina.

Pierwszy	*w dniu 4 Maia 1824*	*o godzinie 10*	*z rana.*
Drugi	— *4 Czerwca*	ditto	ditto
Trzeci	— *4 Lipca*	ditto	ditto

W Krakowie dnia 2 Marca 1824.

Kuliczkowski, Pisarz. Tryb: